

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20282 - Lectura i Anàlisi del Patrimoni Arquitectònic / 1
Titulació	Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Juan Carlos Oliver Torelló	17:00	18:00	Dijous	09/07/2019	07/07/2020	AB11/Ramon LLULL
Responsable						
joancarles.oliver@uib.es						

Contextualització

L'assignatura 20282 - Lectura i Anàlisi del Patrimoni Arquitectònic és una optativa del **Mòdul 2: Coneixements sobre la Història, els mètodes i els problemes actuals de la conservació, dels criteris de la restauració, de la gestió, de la tutela i de la difusió del Patrimoni Historicoartístic** del pla d'estudis del Títol de grau d'Història de l'Art.

Aquesta assignatura té com a principal objectiu introduir l'historiador en les principals pràctiques i problemàtiques metodològiques per a la interpretació i anàlisi del patrimoni arquitectònic, concretant en l'elaboració d'estudis previs als processos d'intervenció, conservació i restauració d'edificis històrics.

S'aprofundirà en les tècniques de documentació per conèixer la realitat material i artística, la història de la construcció, les tipologies històriques i la relació de l'arquitectura amb el seu l'entorn.

Requisits

Recomanables

20259 - Conceptes, Desenvolupament i Característiques del Patrimoni Cultural.

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE-10. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixement sobre la història i les problemàtiques actuals de la conservació, criteris de restauració i gestió del patrimoni historicoartístic i cultural
- * CE-12. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixements sobre documentació, composició de materials i tècniques constructives dels béns artístics mobles i immobles

Genèriques

- * CB-2. Saber aplicar els coneixements de la Història de l'Art al seu treball o vocació d'una forma professional i posseir les competències que solen demostrar-se mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi
- * CB-5. Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de Lectura i Anàlisi del Patrimoni Arquitectònic es desenvolupen al voltant dels següents eixos:

- * 1. El patrimoni arquitectònic com a objecte d'estudi. Fonaments històrics i marc conceptual.
- * 2. Metodologies d'anàlisi del patrimoni construït: les principals tècniques de documentació, investigació i difusió del patrimoni arquitectònic.
- * 3. La representació del patrimoni arquitectònic. Eines per a la lectura i interpretació de les intervencions arquitectòniques.

Continguts temàtics

1. El patrimoni arquitectònic com a objecte d'estudi.
Factors essencials en la intervenció arquitectònica des de l'òptica de la Història de l'Art.
Problemàtica conceptual, context històric i marc legislatiu.
2. Metodologies d'anàlisi del patrimoni construït
Les principals tècniques de documentació, investigació i difusió del patrimoni arquitectònic.
Models i mètodes per la concreció d'investigacions preliminars en la intervenció patrimonial.
3. La representació del patrimoni arquitectònic
Les imatges generades en els processos d'intervencions arquitectòniques com a elements actius en la comprensió del llegat històric.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar els continguts i avaluar les competències establertes anteriorment.

Guia docent

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumnat, l'assignatura forma part del projecte Campus Extens, centrat en l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a la docència universitària. Mitjançant la plataforma de teleeducació, l'alumne tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb el professor, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics, enllaços a Internet i propostes de pràctiques de treball autònom i individual.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el professor establirà els fonaments teòrics dels blocs temàtics que componen la matèria. A més, es donarà informació de tipus bibliogràfic per a cada tema, sobre el mètode de treball i el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts.	40
Classes pràctiques	Classes pràctiques	Grup gran (G)	Sessions compartides fora de l'aula i aplicació dels coneixements obtinguts mitjançant activitats dirigides: lectures, material audiovisual, sortides de camp...	14
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Activitats d'orientació, seguiment i avaluació del procés d'aprenentatge d'un grup reduït d'estudiants amb atenció personalitzada per part del professor.	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball autònom	L'alumne escollirà entre una d'aquestes opcions: 1. Estudi de cas: elaboració d'un esborrany d'informe historicoartístic o estudi preliminar relacionat amb d'un element del patrimoni arquitectònic de les Illes Balears. 2. Estudi bibliogràfic: elaboració d'un treball de control bibliogràfic relacionat amb un dels conceptes clau introduïts pel professor en les primeres sessions. Es disposarà de materials facilitats pel professor i del seu assessorament en les tutories previstes per tal que l'estudi sigui viable. L'extensió i criteris formals dels treballs seran establerts segons l'opció i l'objecte d'estudi escollit.	90

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els continguts i les competències establertes seran valorats mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia, els criteris i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

És condició necessària per superar l'assignatura (Reglament Acadèmic, 10959 Acord Normatiu de dia 18 de març de 2014, article 26.7) l'obtenció d'una **qualificació mínima de 4 sobre 10 a l'examen final**.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Mitjançant el mètode expositiu, el professor establirà els fonaments teòrics dels blocs temàtics que componen la matèria. A més, es donarà informació de tipus bibliogràfic per a cada tema, sobre el mètode de treball i el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts.
Criteris d'avaluació	Claredat i precisió de la resposta. Ús de terminologia específica. Capacitat de relacionar continguts. Correcta redacció i planificació dels continguts. Capacitat crítica i de reflexió.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Sessions compartides fora de l'aula i aplicació dels coneixements obtinguts mitjançant activitats dirigides: lectures, material audiovisual, sortides de camp...
Criteris d'avaluació	Participació activa i crítica de l'alumnat. Assumpció dels conceptes clau de l'assignatura. Sortides relacionades amb els continguts locals de l'assignatura.
	En cas de l'itinerari B es substituiran les sortides per:
	-Comentaris de text de fragments relacionats

Guia docent

-Descripció textual i fotogràfica de la sortida per compte propi

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Treball autònom

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumne escollirà entre una d'aquestes opcions: 1. Estudi de cas: elaboració d'un esborrany d'informe historicoartístic o estudi preliminar relacionat amb d'un element del patrimoni arquitectònic de les Illes Balears. 2. Estudi bibliogràfic: elaboració d'un treball de control bibliogràfic relacionat amb un dels conceptes clau introduïts pel professor en les primeres sessions. Es disposarà de materials facilitats pel professor i del seu assessorament en les tutories previstes per tal que l'estudi sigui viable. L'extensió i criteris formals dels treballs seran establerts segons l'opció i l'objecte d'estudi escollit.
Criteris d'avaluació	Ordre i claredat expositiva. Exactitud dels resultats obtinguts. Utilització del vocabulari específic. Control de la bibliografia general i específica de la matèria. Recerca prèvia i planificació de l'objecte a estudiar. Obtenció correcta de la informació. Originalitat i valor del tema i objecte seleccionat. Capacitat crítica. Aplicació dels conceptes clau vists a classe i en les sortides.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 80% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La bibliografia incorporada a la guia docent és una orientació, que es veurà completada al llarg de les sessions teòriques.

Bibliografia bàsica

BOATO, Anna, *L'archeologia in architettura. Misurazioni, stratigrafie, datazioni, restauro*, Venezia, Marsilio, 2008.

RIVERA BLANCO, Javier, *De varia restauratione: teoría e Historia de la intervención en monumentos españoles hasta el Romanticismo*, Madrid, Abada, 2008.

SORALUCE BLOND, José Ramón, *Historia de la Arquitectura restaurada: de la Antigüedad a la Edad Media*, A Coruña, Universidade da Coruña, Servizo de Publicacions, 2008.

Bibliografia complementària

ARÓSTEGUI, J., *La investigación histórica. Teoría y método*, Barcelona, Crítica, 1995.

AZKARATE, Agustín, "La Arqueología de la Arquitectura en el siglo XXI", *Arqueología de la Arquitectura*, 5, 2008, 11-14.

BELTRAMO, Silvia, *Stratigrafia dell'architettura e ricerca storica*, Roma, Carocci, 2009. RIVERA, Javier, *De varia restauratione: teoría e historia de la restauración arquitectónica*, Madrid, Abada, 2008.

BROGIOLO, Gian Pietro, "Arqueología estratigráfica y restauración", *Informes de la Construcción*, 435, 1995, 31-36.

CABALLERO ZOREDA, Luis, "Método para el análisis estratigráfico de construcciones históricas o Lectura de paramentos", *Informes de la Construcción*, 435, 1995, 37-46.

CARBONARA, Giovanni, *Avvicinamento al restauro. Teoria, storia, monumenti*, Napoli, Liguori Editore, 2006.

Guia docent

- CASTILLO OREJA, Miguel Ángel (ed.), *Centros históricos y conservación del patrimonio*, Madrid, Fundación Argentaria-Visor, 1998.
- FONTENLA SAN JUAN, Concha, "El historiador del arte ante una actuación en el patrimonio construido", a *El historiador del arte, hoy*, Actas, Simposio CEHA, Soria, CajaDuero, 1997, 165-173.
- GÓMEZ ROBLES, Lucía, "Los valores del monumento restaurado. Una aproximación a la restauración científica", *Revista ph*, 75, 2010, 80-93.
- GONZÁLEZ VARAS, Ignacio, *Conservación de bienes culturales: teorías, historia, principios y normas*, Madrid, Cátedra, 2000.
- HENARES, Ignacio, "La Historia del arte como instrumento operativo en la gestión y protección del patrimonio", a CASTILLO OREJA, Miguel Ángel (ed.), *Centros históricos y conservación del patrimonio*, Madrid, Fundación Argentaria-Visor, 1998, 79-91.
- LETELLIER, Robin; EPPICH, Rand (ed.), *Recording, documentation and information management for the conservation of heritage places*, Los Angeles, Routledge, 2015.
- LLULL, ÀNGEL Y TUGORES, Francesca, *Els Catàlegs Municipals. La protecció del patrimoni immoble de Mallorca*, Seminari de la Societat Arqueològica Lul·liana (2010), Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, Direcció General d'Universitats, Recerca i Transferència del Coneixement, Palma, 2013.
- MARCONI, Paolo, *Il recupero della bellezza*, Milano, Skira, 2005.
- MINGARRO MARTÍN, Francisco (ed.), *Degradación y conservación del patrimonio arquitectónico*, Madrid, Complutense, 1996.
- MORATA SOCÍAS, José, "La historia de la casa y el patrimonio histórico", a *El historiador del arte, hoy*, Actas, Simposio CEHA, Soria, CajaDuero, 1997, 185-192.
- PARENTI, Roberto, "Historia, importancia y aplicaciones del método de lectura de paramentos", *Informes de la Construcción*, 435, 1995, 19-29.
- QUIRÓS, Juan Antonio, "Arqueología de la Arquitectura en España", *Arqueología de la Arquitectura*, 1, 2002, 27-38.
- RIVERA BLANCO, Javier, *De varia restauratione: teoría e Historia de la intervención en monumentos españoles hasta el Romanticismo*, Madrid, Abada, 2008.
- TUGORES TRUYOL, Francesca, *Intervenció en el patrimoni arquitectònic a Mallorca: 1892-1942*, Universitat de les Illes Balears, Departament de Ciències i Teories de les Art, 2008.

